

Formulář pro uplatnění připomínek, stanovisek a názorů

NÁZEV NÁVRHU OPATŘENÍ KE KONZULTACI:

Analýza trhu č. A/3/XX.2021-X, trh č. 3 – velkoobchodní trh přístupu k mobilním službám

Čj.: ČTÚ-5 027/2020-611

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE DOTČENÉHO SUBJEKTU:

Obchodní firma / název / jméno a příjmení: Uniphone, s.r.o.

IČO (bylo-li přiděleno): 45 979 855 (Slovenská republika)

Kontaktní osoba (vč. telefonního čísla a adresy elektronické pošty):

Michal Rybárik, +421 55 333 55 77, info@uniphone.sk

DŮVĚRNOST POSKYTNUTÝCH INFORMACÍ:

Dokument neobsahuje důvěrné informace.

I. PŘIPOMÍNKY K JEDNOTLIVÝM ČÁSTEM/USTANOVENÍM NÁVRHU OPATŘENÍ:

1. Na řádce 46 až 48 predloženého materiálu navrhuje ČTÚ uložit povinnost *"...vyhovět přiměřeným požadavkům MVNO na přístup k veřejné komunikační síti ... za účelem poskytování mobilních služeb"*.

Žiadame ČTÚ o úpravu navrhovaného znenia tak, aby bolo zrejmé, že povinnosť sa vzťahuje na požiadavky o prístup od všetkých žiadateľov – operátorov (ktorí oznámili podnikanie podľa zákona o elektronických komunikáciách), nielen na žiadateľov, ktorí už podnikajú ako MVNO. Zmenu žiadame realizovať vypustením skratky "MVNO" z navrhovaného ustanovenia alebo jej nahradením slovom "operátor", ktoré je definované v zákone o elektronických komunikáciách.

Odůvodnění:

Ak by bola uložená povinnosť *"... vyhovět přiměřeným požadavkům MVNO na přístup ..."*, oprávněným žiadateľom o prístup by bol iba žiadateľ, ktorý je už v čase podania žiadosti MVNO. Takto formulované ustanovenie by dávalo možnosť odmietnuť žiadateľa, ktorý v čase podania žiadosti ešte nie je MVNO, ako aj odmietnuť žiadosť MVNA (agregátora) či MVNE (enablera). Vypustetím skratky MVNO z ustanovenia alebo jej nahradením slovom operátor je oprávněným žiadateľom každý (operátor), za účelom poskytovania mobilných služieb.

2. Navrhujeme, aby ČTÚ popri porovnaní maloobchodných cien v časti 1.2 (Vysoké ceny mobilných služieb v zahraničnom srovnání) a 2.1.7 (Mezinárodní srovnání) doplnil do analýzy aj porovnanie veľkoobchodných cien a podmienok oproti porovnateľným trhom, a to konkrétne:

- porovnanie s podmienkami a cenami prístupu, ktorý ponúkajú podniky uvedené v článku 2 analýzy žiadateľom z iných štátov (prístup na medzinárodnej úrovni, napr. roaming v únii), pričom odkazujeme napr. na údaje v BEREK reporte BoR(20)157, strana 31 – volania, strana 40 – sms, strana 46 – data, a tiež na údaje ktoré uvádzame nižšie,
- porovnanie s podmienkami a cenami prístupu, ktorý ponúkajú MNO v iných členských štátoch pre žiadateľov z rovnakého členského štátu (prístup na národnej úrovni), pričom poukazujeme na možnosť ČTÚ požiadať údaje od regulačných orgánov iných členských štátov.

Odůvodnění:

Porovnanie veľkoobchodných cien prístupu do sietí v ČR účtovaných domácim a zahraničným žiadateľom, ako aj porovnanie veľkoobchodných cien národného prístupu v iných krajinách únie, považujeme za veľmi dôležité podporné argumenty pre preukázanie zlyhania národného trhu v ČR a nevyhnutnosti jeho *ex-ante* regulácie.

V záujme približovaniu k skutočnému jednotnému vnútornému trhu v rámci únie a k vzniku (pan)európskych maloobchodných ponúk je potrebné, aby sa veľkoobchodné ceny v rámci jednotlivých členských štátov vzájomne približovali (viď zavedenie jednotnej ceny pevnej a mobilnej terminácie v únii a tiež aj pripravovanú aktualizáciu regulácie roamingu v únii), a nemali by vznikajúť neodôvodnené rozdiely medzi cenami a podmienkami uplatňovanými na národnej a medzinárodnej úrovni.

Poukazujeme na to, že poskytovanie prístupu na národnej úrovni pre žiadateľov s vlastnou core sieťou (Full-MVNO, MVNE a MVNA) je technicky veľmi podobné alebo zhodné s poskytovaním regulovaného veľkoobchodného prístupu podľa Nariadenia (EÚ) č. 531/2012 o roamingu vo verejných mobilných komunikačných sieťach v rámci Únie. Sú použité rovnaké sieťové rozhrania a protokoly, z čoho vyplýva porovnateľná náročnosť implementácie, testovania aj prevádzky. Rozdiel je najmä v pridaní komponentu medzinárodného prenosu (často prostredníctvom tretej strany - carrier/hub), čo prináša dodatočné náklady oproti prístupu na národnej úrovni. Cena prístupu na medzinárodnej úrovni by preto mala byť s ohľadom na potrebné dodatočné náklady vyššia, ako cena prístupu na národnej úrovni.

Rozdiel medzi cenami prístupu do sietí v ČR poskytovaného na národnej úrovni (domácim operátorom) a na medzinárodnej úrovni (zahraničným operátorom) je však opačný, v neprospech ceny na národnej úrovni, čo taktiež svedčí o zlyhaní národného trhu.

Pri implementácii prístupu na medzinárodnej úrovni je obvyklé, že svoje náklady nesie každá strana sama. Za implementáciu prístupu k LTE sieti na národnej úrovni (rozhrania S6a+S8) požadujú MNO v ČR rádovo 1 milión EUR, konkrétne:

- T-Mobile - 24 800 000,- Kč – viď Příloha B, bod 2.1 - https://www.t-mobile.cz/dcpublish/RAO_4G_5G_01092021.pdf
- Vodafone - 33 000 000,- Kč – viď Příloha č. 3, bod https://www.vodafone.cz/_sys_/FileStorage/download/1/719/rao-annex3.pdf
- O2 – 27 000 000,- Kč – viď Příloha č. 2A, bod 1.1 https://www.o2.cz/file_conver/561167/_20211015_FAO.zip

Prístup k LTE na rozhraniach S6a + S8 je pritom iba podmnožinou rozhraní používaných pri regulovanom roamingu v únii, ktorého implementácia nie je spoplatnená. Implementácia prístupu S6a + S8 je realizovateľná rádovo v hodinách, po zohľadnení testovania rádovo v dňoch či nanajvýš týždňoch, a neexistuje žiadny objektívny dôvod na účtovanie takejto ceny, okrem vytvorenia umelej ekonomickej bariéry vstupu. Stanovenie mimoriadne vysokej a pritom medzi jednotlivými podnikmi porovnateľnej ceny za implementáciu prístupu na národnej úrovni poukazuje na možnú koordináciu podnikov pri stanovení takejto ceny.

Podobne je to aj pri prevádzkových (mesačných) nákladoch, ktoré sú pri logických rozhraniach S6a + S8 prakticky nulové a na medzinárodnej úrovni sa spravidla neuplatňujú, no na národnej úrovni ich spoločnosti stanovili nasledovne (zdroj dát - vyššie odkazované dokumenty):

- T-Mobile – mesačne 500 000 Kč (4G) alebo 1 200 000 Kč (4G+5G),
- O2 – mesačne 800 000 Kč pre 1-100 000 SIM a 500 000 Kč za každých ďalších začatých 100 000 Kč,
- Vodafone – mesačne 750 000 Kč.

Zatiaľčo na medzinárodnej úrovni nie je požadované minimálne plnenie, pokiaľ si to strany výslovne nedohodnú, na národnej úrovni podniky požadujú mesačne minimálne:

- T-Mobile – od 500 000 Kč (1. až 3. mesiac) po 10 000 000 Kč (19. mesiac a ďalšie mesiace),
- O2 – od 500 000 Kč (1. až 2. mesiac) po 12 000 000 Kč (13. mesiac a ďalšie mesiace),
- Vodafone – 550 000 Kč (50 000 aktívnych SIM * 110 Kč) od 6. mesiaca.

Na národnej úrovni sú uplatňované aj mnohé ďalšie podmienky, ktoré sa neuplatňujú na medzinárodnej úrovni (napríklad peňažné pokuty za odchýlenie objemu prevádzky od prognóz). Na národnej úrovni sa javí, akoby hlavným obsahom zmlúv o prístupe boli zmluvné pokuty pre žiadateľa, a nie samotné poskytovanie prístupu.

Kvôli absurdne vysokým cenám a podmienkam v kombinácii s tým, že ponúkaný prístup na národnej úrovni neobsahuje hlasové a SMS služby (2G/3G), je prakticky nemožné vytvoriť na tomto základe zmysluplnú a udržateľnú ponuku.

Podľa vlastných skúseností vieme, že prístup do sietí českých MNO je na medzinárodnej úrovni možné získať za výrazne lepších podmienok, než MNO ponúkajú na národnej úrovni. Naša spoločnosť v roku 2020 zakúpila a implementovala prístup k celosvetovému roamingu prostredníctvom roamingového hubu, ktorý zahŕňa okrem iného aj prístup do siete T-Mobile CZ a jej sesterskej siete Slovak Telekom (bývalý T-Mobile SK). Slovak Telekom s cieľom znemožniť nám poskytovanie MVNO služieb v Slovenskej republike vyžiadal prostredníctvom materskej spoločnosti Deutsche Telekom u poskytovateľa roamingu blokovanie prístupu pre naše SIM karty, a prístup pre naše SIM bol následne zablokovaný nielen do siete Slovak Telekom, ale následne aj do siete T-Mobile CZ, a tento stav trvá podľa našich vedomostí doteraz. Neexistoval pritom žiadny technický, právny ani ekonomický dôvod na takýto postup, nakoľko za veľkoobchodný prístup do siete T-Mobile CZ / Slovak Telekom mali tieto podniky zaplatené rovnako ako za prevádzku od ostatných M(V)NO prístupujúcich do siete cez rovnaký hub. No aj tak vykonali opatrenia na to, aby bol tento prístup pre nás zablokovaný, v záujme potlačenia

možnej konkurencie a tým aj udržania vysokých cien na národnej úrovni.

3. Navrhujeme, aby ČTÚ zvážil doplnenie návrhu tak, aby v súvislosti s povinnosťou na riadku 35 až 37 "b) *nediskriminace podle § 81 zákona – 1. uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele*" konkretizoval, že podmienky prístupu nesmú byť horšie, ako sú podmienky poskytované pri porovnateľnej službe žiadateľom zo zahraničia (napr. pri roamingu v únii).

Odůvodnění:

Považujeme za potrebné, aby v rámci regulácie trhu č. 3 ČTÚ výslovne stanovil, že podmienky poskytovania prístupu na národnej úrovni (domácim žiadateľom) nesmú byť horšie, ako podmienky poskytovania porovnateľného prístupu na medzinárodnej úrovni (zahraničným žiadateľom), nakoľko na horšie podmienky poskytované na národnej úrovni oproti medzinárodnej neexistuje žiadny objektívny ekonomický ani technický dôvod, okrem vytvárania umelej bariéry vstupu.

Bližšie vid' odôvodnenie k predošlej pripomienke č. 2.

4. Navrhujeme, aby ČTÚ zvážil doplnenie textu návrhu za riadkami 33 a 34 tak, že výslovne uvedie, že *podnik s významní tržní silou nesmie "požadovat, aby podnikatelé žádající přístup nebo propojení platili za prostředky a provozně-technické služby, které nejsou nezbytné pro požadovanou službu"* v zmysle ust. § 82 zákona.

Odůvodnění:

Doplnenie navrhujeme z dôvodu zvýšenia právnej istoty a jednoznačnosti rozhodnutia, ako aj predchádzania možným sporom medzi podnikmi pri rokovaní o prístupe.

II. STANOVISKA A NÁZORY K NÁVRHU OPATŘENÍ:

(Český telekomunikační úřad k uplatněným stanoviskům a názorům přihlédne při konečném znění opatření, avšak nevypovídá je.)

1. Vysoko oceňujeme záujem ČTÚ riešiť situáciu na trhu prístupu k mobilným službám v ČR, ako aj to, v akom rozsahu a s akou podrobnosťou sa ČTÚ venoval analýze trhu z jednotlivých hľadísk.
2. Sme presvedčení, že pre rozvoj súťaže na trhu s mobilnými službami je potrebná čo najvyššia miera voľnosti pre MVNO pri tvorbe ich produktov a služieb a možnosť odlíšenia sa od produktov MNO.

Takúto mieru voľnosti môže MVNO najlepšie dosiahnuť pri použití vlastnej core siete a systémov (Full-MVNO), nie pri hostovaní v sieti MNO (Light-MVNO). Máme za to, že MNO si uvedomujú tento fakt a ponuka prístupu pre Full-MVNO v ČR je aj preto doslova odstrašujúca.

Je pozoruhodné, že v ČR sú oveľa väčšie náklady na získanie prístupu pre Full-MVNO (pri ktorom MNO poskytuje iba rádiovú sieť), než na získanie Light-MVNO prístupu (pri ktorom MNO poskytuje okrem rádiovkej siete aj celý rad ďalších komponentov a služieb) – akoby cena komponentov a služieb, ktoré musí MNO navyiac poskytovať pre Light-MVNO, bola záporná.

Nazdávame sa, že ČTÚ by mal vo zvýšenej miere dbať na vytvorenie podmienok pre nezávislých virtuálnych operátorov používajúcich vlastnú core sieť, čo zahŕňa Full-MVNO, a tiež MVNA (agregátor) a MVNE (enabler), nakoľko trh, na ktorom by pôsobili popri MNO iba Light-MVNO (plne závislí na hostiteľských MNO) nemá predpoklady smerovať k efektívnej súťaži ani z dlhodobého hľadiska.

Vykonaná analýza trhu č. 3 a navrhované stanovenie povinností podnikom s významnou trhovou silou je veľmi dôležitým prostriedkom pre nápravu zlyhania trhu, no máme za to, že popri tomto sú potrebné aj ďalšie opatrenia.

3. V záujme zníženia závislosti MVNO na MNO a vytvorenia podmienok pre rozvoj nezávislých Full-MVNO, MVNE a MVNA riešení žiadame ČTÚ, aby odstránil prekážku v podobe súčasných podmienok pre rozdelenie nákladov medzi operátormi na prevádzkovanie referenčnej databázy prenesených čísel.

Spôsob rozdelenia nákladov pre prevádzku referenčnej databázy prenesených čísel (rovným dielom medzi všetkých zapojených operátorov) bol určený v čase, keď na trhu pôsobili približne rovnako veľkí operátori. Rozdelenie nákladov rovným dielom nie je vhodné pre vstup nových operátorov do systému, a už vôbec nie pre vstup operátorov typu MVNO, ktorých veľkosť a ekonomická sila je oproti MNO neporovnateľne menšia, a to nielen dočasne, ale z povahy MVNO trvale.

Nový MVNO vstupujúci na trh, ktorý má v sieti nulový alebo malý počet prenesených čísel, je (pri splnení povinnosti prenositeľnosti) v dôsledku nastavenia podmienok rozdelenia nákladov na prevádzku referenčnej databázy prenositeľnosti zaťažený od prvého dňa rovnakými pravidelnými nákladmi, aké majú existujúci operátori s miliónmi aktívnych resp. prenesených čísel. MVNO je od počiatku a trvale v nákladovo nevýhodnejšom postavení oproti MNO.

Navrhujeme, aby ČTÚ upravil spôsob rozdelenia nákladov pre prevádzku referenčnej databázy pre prenositeľnosť čísel v mobilnej (a aj pevnej) sieti tak, že náklady na prevádzku referenčnej databázy nebudú delené medzi operátorov rovným dielom, ale budú delené medzi operátorov pomerne podľa počtu čísel prenesených do siete konkrétneho operátora (t.j. najväčšiu časť nákladov poniesie operátor, do ktorého siete je v danom čase prenesených najviac čísel a ktorý má z prevádzky prenositeľnosti najväčší prospech).

4. V záujme zníženia závislosti MVNO na MNO a vytvorenia podmienok pre rozvoj nezávislých Full-MVNO, MVNE a MVNA riešení žiadame ČTÚ, aby sa v rámci svojich možností zasadil o zníženie poplatkov za čísla a kódy, potrebné pre prevádzku mobilnej core siete.

K prevádzke mobilnej core siete Full-MVNO, MVNE a MVNA je potrebných viacero čísel a kódov (uvádzame ročné náklady podľa platných predpisov):

- E.212 MNC na očíslovanie mobilnej siete – 50 000 Kč,
- blok čísel E.168 MSISDN, ideálne so samostatným prefixom (minimálne 10 tisíc čísel, ideálne 1 mil. čísel), - 10 000 Kč až 1 000 000 Kč,
- 2x ISPC – kód medzinárodného signalizačného bodu – 2x 100 000 Kč (!),
- 2x SPC – kód národného signalizačného bodu – 2x 10 000 Kč,
- OpID na prenositeľnosť čísel v mobilnej sieti – 10 000 Kč,
- IIN E.118 – identifikátor vydavateľa kariet – 50 000 Kč.

Poukazujeme na to, že úhrady vybrané regulačními orgány v souvislosti s čísly mají sloužit na pokrytí nákladů na výkon regulace a správu čísel. Poplatky vybrané ČTÚ (v zmysle platného Nařízení vlády z roku 2005) zjavne neodpovedajú súčasným požiadavkám európskeho kódexu elektronických komunikácií a sú v neprospech rozvoja trhu.

S ohľadom na to, že počet SIM kariet alebo zákazníkov v sieti MVNO je rádovo sto- až tisícnásobne menší než v sieti MNO, náklady spojené s očíslovaním siete sú v prepočte na aktívneho užívateľa rádovo sto- až tisíc-násobne vyššie pre MVNO oproti MNO, a v kombinácii s ďalšími poplatkami ide pre MVNO o významnú finančnú záťaž.

Na ilustráciu uvádzame, že poplatok za pridelenie E.118 IIN čísla od Medzinárodnej telekomunikačnej únie (ITU) je 150 CHF jednorázovo. Pravidelné poplatky za číslo členovia ITU neplatia vôbec, nečlenovia ITU platia maintenance fee 100 CHF ročne (cca 2400 Kč ročne) – vid' <https://www.itu.int/en/ITU-T/inr/forms/Pages/iin.aspx> . Náklady na číslo IIN od ČTÚ (50 000 Kč ročne) sú teda cca 21-krát vyššie než náklady na rovnaké číslo od ITU, čo nemá z pohľadu nákladov na výkon regulácie v súvislosti s číslom IIN žiadne opodstatnenie.

Máme za to, že poplatky za medzinárodné kódy by mali byť účtované nanajvýš vo výške porovnateľnej s poplatkami účtovanými za tieto čísla zo strany medzinárodných organizácií, napr. ITU (t.j. poplatok za IIN a tiež ISPC či MNC by nemal presiahnuť 2500 Kč ročne). Národné kódy a čísla by mali byť účtované v primerane nižších sumách oproti poplatkom za medzinárodné kódy a čísla (navrhujeme max. 2000 Kč ročne pre SPC a OpID).

Zároveň si dovoľujeme upriamiť pozornosť aj na poplatky za MSISDN čísla v ČR (1 Kč za číslo), pričom pre prevádzku mobilnej core siete je ideálne použiť celý blok 1 milión čísel, čo zodpovedá poplatku 1 milión Kč ročne. Poplatky za blok 1 000 000 čísel MSISDN je v Rumunsku 35 000 RON ročne (181 759 Kč, t.j. o 81,8% nižší ako v ČR), na Slovensku 7 000 € (179 753 Kč, t.j. o 82% nižší ako v ČR), a napríklad v Rakúsku alebo Spojenom kráľovstve sa za tieto čísla neúčtujú vôbec žiadne poplatky.

Datum: 24.10.2021

Jméno a příjmení, funkce oprávněné osoby: Michal Rybárik, konateľ

Podpis oprávněné osoby: *(podpísané zaručeným elektronickým podpisom)*